

vagy egy tudósársági ülést meghallgatott, vagy pedig a Fővárosi Lapokat elővasta, mit értett s mit élvezett belőle? Szinte önként jön tollamra az ismert szólás, amely kérdéseinkre is feleletül adhatnánk: „Nagyon szép volt, mert semmit sem értettem belőle.”

Hiába, a mi közönségünknek más az ízlése, más a nyelvezete s más az érzéke. Ezt nem szabad kifeledni a számításból bármely szellemi vállalatnál. És ha ezt szem előtt tartjuk, világossá lesz előttünk, hogy ha mi városunk és vidéke civilizációját tovább akarjuk vinni s a művelődés nemesebb czéljait előmozdítani, nem szabad idegen erőkre és segélyre számítanunk, hanem önmagunkból kiindulunk és önmagunkra számítunk. A kik itt lakunk, ismerjük néptünk, s polgárságunk szellemi állapotát, nyelvezetét, szokásait stb. mi tömörítsük erőnk s tehetségeinket és alkítsunk egy speciális „debreczeni kört” (akárhogy nevezzük is el azt), amely függetlenül a főváros hozzájárulásától kezdje meg a maga uttóról működését.

Ha a szellemi erők csoportosulnak, kétségkívül akadnak a város lelkes és vágyos polgársága s intelligenciája köréből anyagi pártfogók is, a kik áldozatkészségükkel segédkezet nyújtanak a nemesebb vállalat létrehozására.

A mi a korszerűség kérdését illeti, erre is rövid a feleletünk. Ha évtizedekkel ezelőtt oly körök tudtak teremni Debreczenben (Pézeley kör s mások miknek neve nem jut eszembe), a melyek irányadó hatással voltak nemcsak a vidékre, hanem az egész országra, s ha a nálunk kisebb és szegényebb városokban egymástól állanak fel irodalmi körök, miért kéne nekünk mi az éji homályban? Nem, tovább már nem lehet tetovázunk; városunk jó hírneve is megkívánja, hogy a kezdő lépések megtételét tovább ne halasszuk. Ha szílyelmeznünk városunkban, látjuk, hogy a tehetségek elforgásolódhatnak vagy parlagon hevernek. Ezeket összpontosítani kell. Az a körülmény pedig, hogy közönségünk (igaz hogy csak egyesek tulbuzsága által feleslegzett) lazán kiváncsisággal s mint valami rendkívüli tüneményt várja a Petőfi-társaságot, arról tanuskodik, hogy immár felébredt benne az irodalom iránti érdeklődés, a mely csak kielégítésre vár. Ha mi nem tetovázunk pereszt sem, hanem sürgősen dologhoz látunk, s a vendég-társaság megérkezése már valami kis életjelt tudunk adni magunkról, ez csak emelni fogja annak szemében is városunk tekintélyét.

Másnak is tért akarván engedni, a lehető legrövidebbre fogom mondandóimat.

Csak a Lenthe ur cikkének némely pontjaira akarok röviden reflektálni.

Észrevehette az olvasó, hogy mentül kevesebbet szökök a kérdés művészei oldalához. Teszem ezt azért, mert részéről tanácsosnak tartanám, ha mi nem igyekeznénk mindjárt kezdetben nagyon széles körben mozogni. A vízbe dobott kő is csak kis gyűrűt ver először, mely úgy terjed aztán mind szélesebbre. Azt hiszem, hogy a néhány éve tervezett „Irói és művészi kör” is azért nem állhatott fel, mert rendkívüli nagy apparatussal indult meg. Van Debreczennek „dal- és zenegyölye”, mely a maga hivatását a művészet egyik igen fontos ága, a zeneművészet terén eddig is ogy elismerésre méltólag teljesítette; ne kívánjuk ezt mi bevonnai egycélúre alkívítandó körünkbe; a művészet másik két ágának pedig egy sícsenek még városunkban állandó művelői.

Alakítsunk mi egy szerény „írói kört”; majd kinövelni az magát idővel irodalmi s művészi vagy általános társadalmi körre, mint a minő a fent hivatolt cikkirő ur szemei előtt lebeghetett. S a mi fő, lásunk munkához haladéktalanul; a halasztás megdőli eilensége a sikernek.

Adja az ég, hogy felállhasson a rég várt „debreczeni írói kör” s legyen — György A. szavaiból vett hasonlattal — nemzeti civilizációnk egyik védoástya.

Győri József.

Értelmzavaró sajtóhibák az első közleményben: 2-ik kikezdés tízedik sorában „mely” helyett olv. „melyben”, köv. sorban „száll” h. olv. „szágu ld.”; 3-ik kikezdés utolsó sorában „értékeket” helyett olv. „érzékelt”; 13-ik kikezdés 17-ik sorában „bizalomban” h. „banán módban”; végre az utolsó kikezdés 10-ik sorában „eszméket” h. olv. „szméhez.”

Külföld.

A szultán — mint Konstantinápolyból írják — azon nézetnek hódol, hogy Oroszországot és Angliát ellenségének kell tekinteni. Ezért a szultán Németországuál keres támogatást.

A tudvalevőleg Taifban (Arabia) internálva levő Midhat pasa egészsége hir szerint igen meg van rongálva, mert a foglyokat folyton bilincsekben tartják s rosszul bántják velük.

A zsidók kivándorlása Oroszországból rendkívül nagy mérvet öltött. Amerika felé utközben segélybiztoságok alakultak a városokban.

Emlékezés Révész Imre felett.

(Az akadémiában tartotta Ballagi Mór.)

A magyar tudományos akadémia Lónyai Menyhért elnökle alatt összes ülést tartott, melynek tárgyát Ballagi Mór emlékezése képezte Révész Imre felett.

Ballagot egyházi politikai és dogmatikai téren évek hosszú során át mint Révész ellenesét ismerte a közönség, különösen a körülmény az, mely — saját szavai szerint — nehézzé teszi rá nézve azon tudós emlékének felújítását, kihez különben a barátság legbensőbb kötelekei fűtéek. — Áttérve feladatára, Révész változatos életéből kiemeli a nevezetesebb eseményeket, hogy azokból a jeles tudós jellemét kidomborítsa.

Révész 1826-ban született Uj-Fehértón. Mint szegény szülők gyermeke korán az élet azon komoly iskolájába jutott, hol a fenntartási gondok az értelmet, folytonos küzdelmek az akaraterőt fejlesztik s honnan az emberiség munkatévő tagjai kerülnek ki. Irói hivatása korán jelentkezett. 18 éves korában egy a m. k. tud. egyetem által kitűzött történelmi pályakérdés megfajtésében ő lett a nyertes.

Révész a papi pályára lépett. Puritan lelkületének a prot. papság szerény állapota teljesen megfelelt. „Leikem előtt áll — úgy mond Ballagi — a fiatal Révész, kit 1855-ben háztűznézőbe kísérem el Debreczenbe. Szép, mint egy Adonis, teli habzó erővel s életkedvvel a nagy világ színpadára, a zajgó életben való szereplésre latszott hivatva lenni; de a kalvinista Rómában növekedett íjja a Kalvinéhez hasonló életből ábrándozott s mintaképét nemcsak ernyedetlen munkásságban, hanem erkölcsi szigorban is utólrni lelkének uralkodó vágya volt.” A kitűnő tehetségekkel megáldott Révész először Balma Ujvárosban, majd Szentesen lelkészkedett, míg végre Debreczenben telepedett meg.

„Debreczen — úgy mond Ballagi — kalvinista Rómának nevezik. Mert mint Róma katholicizmusnak, úgy Debreczen annak a hitvallásnak böcsője és maig is hű apóloja, melyet a köznép „magyar vallásnak” mond. Az 1867-ben Debreczenben tartott zsinatra az ugynevezett második helyét hitvallás és heidelbergi kate hitszabályozó könyvektől történt elfogadása és az egyházi törvénykönyv megalkotása által a magyar kalvinizmus metropolisává vált.”

Révész első nyilvános fellépése az ötvenes években az abszolút kormány ellen volt intézve, mely azzal, hogy az alkotmányos törvény által biztosított autonómiát megnyirbálta s a többek közt a világi elemet az egyház igazgatásából kizárta, a törvényes kormányzást, az igaz, lehetlenné tette, de lehetlenné tette egyuttal a törvénytelen kormányzást is, mert erre az egyházban senkitem talált, s ha akadt vagy egy, az egyház olya vette, mint a zsandart. Révész két röpiratot írt az egyház alkotmányáról, melyekből a hatalom emberei tanulhattak volna. Majd pápens elleni küzdelemben, melynek tanulmányával sugalmazója, tollalvai tolmácsa volt.

1861-ben az országgyűlés összehívattván, Debreczen Révészt egyik képviselőjéül választá. Politikai pályafutása amily rövid, — oly dicsőséges volt. —

A hosszú feirati vita a ház türelmét már-már kimerítette, midőn Révész monumentális beszédevel a közfigyelmet ismét lekötötte. E kitűnő beszédet s Deáknak arra adott válaszáat Ballagi hosszasan ismerteti és bírálja. Hogy minő hatása volt e beszédnek, melynek fő tárgyát a pragmatika sankció képezte, azt mutatja az is hogy mind azon felszólalások közt, melyek a határozati part részéről történek, Révészé volt az egyetlen, melyre Deák a hazafias rokonszeny — félreismerhetlen melegével ugyan, de czáfólag válaszolt.

Az alkotmány helyreállítása után Révész különösen közoktatási s egyház politikai kérdésekkel foglalkozik s e kérdésekben különösen a 1868-iki népiskolai törvényvel szemben ellenzéki álláspontot foglalt el. Ekkor indította meg prot. egyházi és iskolai folyóiratát, melyben különösen Ballagival a népiskolai törvény felett szenvedélyes polemikát kezdett.

A felolvasó ezután mint egyházi szónokot és mint theologust mutatja be Révészt, a nélküli azonban, hogy theologiai álláspontjának, mely az övével homlok egyenest ellenkezik, bírálatába bocsátkozék. Majd tuzetesebben ismerteti Révésznek az egyháztörténelmi irodalom mezéjén kifejtett munkásságát, különösen pedig 1860-ban tartott akadémiai székfoglalóját. Végre behatóan bírálja Révész Kálvin élete című munkáját s miután ecsetelte a kort, melyben Révész élt, e szavakkal fejezi be emlékezését: Ily időben a Révész-féle emberek, a meggyőződés emberek, a mely ritkák oly tiszteletreméltók; és én boldognak fogom magam mondani ha sikerült Révész lelki nagyságát kellő világításba helyeznem, hogy nemes élete rajzában egy követésre méltó példa legyen maradékainknak is bemutatva.

A tetszéssel fogadott emlékezés után folyó ügyek következtek.

Mi van a zsákban?

(Fináncz-bravour.)

Hogy hol történt, nem tartozik a dologra, de megtörtént. Iczik gazda jó négy zsák muskotályt rekvirált, hogy néhány forintocská hasznót csináljon belőle, de szerencsétlenül járt, mert őt bizony beárulták.

Kaptak az alkalmon a fináncz urak, s Icziket megakarták motózni, de Iczik gazda neszt vette, s mikor a fegyveres urak beléptek a kapun Iczik egy jól megtömött zsákkal ugyan csak lépegetett a kerten át. Aló! a finánczok utána, de Iczik nem volt elierető, s utóijara még szaladt is, s egy jó félórai futás után végre lecsapta a zsákot s nagy lihegve rafeküdt. A kitaradt hősök nagy triumfussal fogták körül, s megsem nézve mi van a zsákban, valra vétettek Iczikkel nem törődve, hogy ennek ravasz arca keserves kifejezést öltött, nem a kérés a rimankodásra, visszaverték a faluba, egyenesen a község hazához.

Itt felelőnk a zsákot, de lehet képzelnünk a fináncz urak hosszú orrát, midőn a kioldott zsákból a szűzdohány helyett... talu hullott ki.

— Mert szaladtál zsidó?

— Hát kérem khergettek, azt hittem valami baj van, vagy khatunának akharnak fogni.

Mért nem mondtad, hogy nem dohányt viszel?

— Nem kérdeztek.

Iczik csak ravaszul mosolygott s a jelenlevők jóízűen kinevették a finánczokat, de lenetett is, mert míg Icziket üldözték, adik Rebeka asszony ügyesen elütnette orruk elől a négy zsák tiltott portékát.

i. ó.

Már késő.

A budapesti hatóság jogi osztálya szörnyen meg van akadva egy végrendelettel, melynek egyik pontját, melytől pedig az örökség átvétele van függővé tevé, igen bajos dolog lesz végrehajtani.

Az eset a következő: 1874. október 6-án halt meg Budapesten lovag Kappel Frigyes százados (Lónyay Menyhért gróf sógora) es végrendeletében 300 forintot hagyományozott a budapesti városi szegényháznak, az alatt a feltétel alatt, ha noittestét „vegynani uton megégetik”.

Az ezt végrehajtó gyógszerésnek Kappel 100 forintot kívánt kifizettetni. Az elhunytat 1874 október 18-án temették el, s a hatóság csak később jutott a végrendelet birtokába, de a vegynani uton való megégetést nem foganatosíthatta.

Most felszólították a főorvost, magyarázta meg a végrendelet azt a kérdéses pontját és ezalatt megkísértették, vajjon nem lehetne-e azt a 300 frotot az örökséktől megkapni, ha nem is égetik el a holttestet.

Szép rózsafa.

Egy Londoni kertben ritka rózsafa van, mely egy a kertészek és rózsakedvelők, valamint a nagy közönség által valólagos csodanövény gyanánt bámulatik.

A rózsafát 18 évvel ezelőtt ültették; terelbelyességéről megközelítő fogalmat alkothatunk magunknak, ha tekintetbe vesszük, hogy jobbra és balra 102 lábnyi terjedelemben ágazódik szét.

A törzs átlagos vastagsága 5—6 láb. Múlt évben nem kevesebb mint 2500 rózsát szedtek le róla, az idén pedig már több mint 3000 virágot hajtott, melyekből Wil. liamson, a kert tulajdonosa, már 300-at leszedett.

UJDONSÁGOK.

* **Felhívás.** Azon nagy érdeklődés tekintetbe vételével, mely Debreczen központtal az alföldet felszólító „irodalmi kör” létesítése iránt nyilvánul, szerkesztőségünkben egy aláírás i vet nyitottunk meg. Felhívjuk tehát mind azokat, kik e nemes és korszerű eszmét pártolják, megvalósítását óhajtják, hogy ez irányban nyilatkozzanak aláírásukkal vagy esetleg levél útján. Lapunk más helyén bőven tárgyalva van egy ilyen vidéki irodalmi körnek szüksége, melyet mind ez ideig megvalósítani nem lehetett. Itt az alkalmas pillanat! Csoportosuljunk, adjunk testet az eszmének.

* **A Tisza szabályozó társulat** választmányára ma tartotta a városi közteremben gyűlését. Ez alkalommal a megüresedett helyekre a tisztviselők választása ejtetett meg, s ennek eredményeként feleltették, hogy a társulat igazgatójává 14 szavazattal 1 ellenében Dienes Barna trvszki bíró választott meg; Boeczó Soma, ki szintén pályázott ez alásra, még tegnap visszalepett. Pénztárnokul Nagy Elek H.-Böszörményből és elnöknek Kaposztas János a „Tisza” bizt. társulat hivatalnoká választott meg.

* **A debreczeni ügyvédi kamara** részéről ezennel közhírré tétetik, Gail Mihály debreczeni ügyvéd az ügyvédek lajstromából elhalálozása következtében kitöröltetett, s irodája részere gondnokul Siuka Ferenc debreczeni ügyvéd nevezetett ki.

* **Színházi hírek.** — Holnap „Ferreol” drama adatik, melyben Krecsányi Ignác színigazgató teszi színpadunkon első kiserietét. — Szombaton a „Színháziak” Rákosi Jenő bohózaia adatik, Krecsányi jutalmára. — **Uj tag.** Mint értesülünk, Medgyaszai Eötvös k. a. jövő telre Krecsányi társulatához szerződött.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik felejtetheten ferjem utolsó vegtisztességételen résztvettek, gyógyírt hozvan leikem sebeire, hálas köszönetemet nyilvánítom. Özv. Szunyogy Józsefné.

* **Szerelmi tragédia.** Vasuti munkás leánya, deli 17 éves leány. Nem csoda, hogy szeretőjét, Vaj György napszámost megszálta a fejtés ördöge. Már a lora bevette magát az ördög, bizony csak az ördög viszi el onnan. De a leány hű volt. Bántotta, sértette a legény gyauja. Meg aztán meg is unta az unatlan faggatást. Mikoron pedigien a mult csütörtökön újból kinozta, faggatta volna s a hű leányból hütienségi vallomást csikarna ki: a leány sem vette tréfára a dolgot, hanem egy darab tűzrevalóval úgy meglegyintette a legény arczsontját, hogy az csak úgy recsésent bele. A legény kutyabajnak tartotta az egészet, orvoshoz sem ment, de még javas asszonyhoz sem. Így esett meg aztán, hogy belesett a genyméreg s ennek folytán vasárnap meg is halt a szegény legény, kinek az okozta halálát, hogy szeretett végtelentül.

* **Ez a levél!** A mai postán Kolomeából egy levelet kaptunk, mely szőlőszóra, betűről-betűre így hangzik: Tiszteelt szerkesztőség! Alolított bizottság tisztelettel kéri a tiszteelt szerkesztőseget, hogy az alább megírt airtait becses lapjában közölni sziveskedjek. — Tolyó év június havában a Gaecországi neveseli tanitogylet évi vándorgyűlését Kolomea városában tartandja meg. — Ezen közgyűlés alkalmával egy bizottság alakult, mely feladatát tűzte ki, hogy a bel és külföld összes nevelési es szaktudományi folgoiratokból egy kiállítás rendezen, s ez által a tanítói értekezlet tanács kormányainak ojjabb szellemi ingert nyitson. — Ösmert dolog, hogy a hírlapok a jelenkornak mely hatalmas képző öszközeivel voltak. — A szaktalpok által a haladásnak es nép nevelésnek nyújtott nagy előnyök megismérelése es minden oldalú kellő meltatására alolított bizottság nézete szerint alkalma-

sabb szer nem talált össze állítása tudomány, nevelés teretbe eső, idő folyóiratoknak egy jütikai napi lapok körben eszközölt nyújtja, hogy nem kintest engedi nem művészi igyekezetet e téren munkakép az összes időszak tósához, a helyes képes. Hogy tehát lehető legteljesebb a alolított rendez a tekintetes szerkeszen vállalat hasznomatvány számat legfeljebb június neki megküldeni. külföldi minden irat szives közlésére. Kiváló tiszteség.

* **Kéregéte** miniszter rendelet adomány-gyűjtés Hozzám érkezett miniszter, tapaszt könyvirodalmányok nemely hatóság kat vagy épen nem kalmazák; külön teive fordultak elő tóságok által meg hatáskörükben adalylek, — adattak kik Magyarországr bírtak. A hatóság csak a hatáskörük get kelieten tul tteszik ki hanem k hoz nem ritkán ar tenek, bolott felada e részbeni érdekeit képezi.

* **Főuri esk** vége gróf Selmer Wenckheim Iona vendégek Ferencz Ottó főhercegek, a mas tagja, s külföld volt jelen: a magy viseltek.

* **Színházur** mét a „Cascog színre, sajnos ujra közönség előtt, me a nagyon szép előadásain, még zést adni. Alig tape, pedig a költ letek, nem miude elő. A szereplők

* **Franzia** vekből, valamint tást adni lapunk tással szerkesztés Tömeges jelentke ben részesülök.

* **Pincze** gyen a multbeten a mint a pinczet ott érte őket s bekísérte. A haro a hatóság elzarat

* **Krisztu** kácsy nagy tesm először Londonba képtarban közze hasabokat írnak gasztalással emlé uttal Magyarország graph” szerint e legjelentékenyebb ban véve igen je thetikailag reals pontokból nem, zelés van benne.

mesternek tartja, nozna, Rembrand kes az a jelensé tudvalevőleg a b

ten el van terje talaban részletes tartalmára s thed jak az egyes ala sen sok bajuk v jező arczáról hos elégedőséket feje leg történetüen tásban részestü a közönség által a lapok egyh biztosan követk tömegesen látoga

* **Vereke** rom debreczeni délután Szegede kívül eső Temes

18 évvel ezelőtt ültették; megközelítő fogalmat alkalmunknak, ha tekintetbe vesszük jobbra és balra 102 lábnyi méretű ágazatát.

ADONTSÁGOK.

Felhívás. Azon nagy érdek... Debreczeni ügyvédi kamara... Színház hírek. — Holnap, Ferenc... Keresztyénnyel. Mindazok... Színház hírek. — Holnap, Ferenc... Keresztyénnyel. Mindazok... Színház hírek. — Holnap, Ferenc... Keresztyénnyel. Mindazok...

sabb szer nem található, mint összehasonlító össze állítása minden a művészet, tudomány, nevelés-tan, és szépirodalom keretébe eső, idő szakonként megjelenő folyóiratoknak eggedül kizárásával a politikai napi lapoknak. Egy ilyen szűk körben eszközölt kiállítás aron előnyt nyújtja, hogy nem csupán általános attentívást engedi napjaink tudományos és művészi igyekezetének, hanem eggersz mind e téren munkaképességünk fogmérőjét, és az összes időszak szakirodalom méltóságához, a helyes mértékét meghatározni képes. Hogy tehát ezen szakfolyóiratok lehető legteljesebb kiállítását eszközölhesse az előírt rendezőség tisztelettel felkéri a tekintetes szerkösztöset sziveskedjek ezen vállalat hasznos cseljána a k egy mutatóvány számát es pedig f. é. majus — legfeljebb június 15-ig megjelenő szumot neki megküldeni. Felkérünk a bel- és külföldi minden nyilvános lapjai ezen a irat szives közlésére és tovább terjesztésére. Kiváló tisztelettel a kiállító bizottság.

* Kéregetés. A magy. kir. belügy-miniszter rendeletet bocsátott ki a könyv-rodomány-gyűjtés szabályozása tárgyában. Hozzám érkezett jelentésekből, mondja a miniszter, tapasztalnom kellett, hogy a könyvrodományokat jogtalanul gyűjtők ellen nemely hatóságok a fennálló szabályokat vagy épen nem, vagy hiányosan alkalmazták; különösen újabb időben ismétve fordultak elő esetek, hogy egyes hatóságok által még külföldieknek is saját hatáskörükben adattak gyűjtési engedélyek, — adattak még olyanoknak is, — kik Magyarországra előző utlevéllel nem bírtak. A hatóságok ily eljárásukkal nemcsak a hatáskörük alá helyezték közönséget kelleten túl folytonos zaklatásoknak teszik ki hanem könyvörletes adományaihoz nem ritkán arra érdemtelenekeket segítenek, holott feladatukat épen közönségük e részbeni érdekeinek is kellő megóvása kepezi.

* Főúri esküvő. Bécsben ma ment vége gróf Seiner Ferenc esküvője — Wenckheim Iona grófnővel. Mint nász-vendégek Ferenc, Ester Ferdinand és Ottó főherczegek, az arisztokracia számos más tagja, s különösen sok magyar fúr volt jelen: a magyarok nemzeti díszruhát viseltek.

* Színházunkban tegnap este ismét a „Cascogonei nemes” került színre, sajnos újra nagyon csekély számú közönség előtt, mely ha gyönyörködik is a nagyon szép zenéjü operette szabatos előadásain, mégsem siet annak kifejezést adni. Alig hangzott néha egy-egy taps, pedig a költői szépséggel bíró részletek, nem mindennapi hatással adattak elő. A szereplők mindenike jól működött.

* Francia, angol-és német nyelvekből, valamint zenéből oktatást adni lapunk egy barátja. Fevilágosítással szerkesztőségünk szivesen szolgál. Tömeges jelentkezésnél az illetők előnyben részesülnek. Ajánljuk a kínálkozó alkalmat különösen ifjúságunk figyeimébe.

* Pincze-feltörések. A közli hegyen a muthéten ket pinczét törtek föl, a mint a pinczében idogáltak, a kerülő ott érte őket s elő hivott társai segítségével bekísérte. A három jómadar Kólyról való, a hatóság elzáratta.

* Krisztus Pilátus előtt. Munkácsy nagy tetsmánya, tegnap tétettet ki először Londonban a Conduit streetben levő képtárban közszemlére. A lapok már előre hasabokat írnak fölé s mindannyi ma gasztalással emlékezik meg róla s egyuttal Magyarországról is. A „Daily Telegraph” szerint e mű nemcsak a művész legjelentékenyebb munkája, hanem általában véve igen jelentékeny alkotás. Aesthetikailag realistikus, de technikai szempontokból nem, mert a legszélesebb kezelet van benne. Az árnyékolásban valódi mesternek tartja, ki a nélkül, hogy utánozna, Rembrandt nyomát követi. Érdekös az a jelenség, hogy Angliában, hol tudvalegőleg a bibliai ismeret széles körben el van terjedve, a műkritikusok általában részletesen kiterjeszkednek a mű tartalmára s theologiai szempontból akarják az egyes alakot magyarázni. Különösen sok bajuk van Pilátussal, kinek kifejező arczáról hosszasan beszélnek s megelégedésüket fejezik ki, hogy azt lehetőleg történetihűen ábrázolta. Mily fogadatlásban részesült nagy hazánkfianak képe a közönség által, még eddig nem tudjuk, de a lapok egyhangú magasztalása után biztosan következtethetjük, hogy ott is tömegesen látogatták a remek művet.

* Verekedés a tánczhelyen. Három debreczeni legény duhajkodott tegnap délután Szegeden a csongrádi sugárton kívül eső Temesváry-féle tánczhelyen. A szegedi legények nem jó szemmel nézték a vendégek rakoncátlankodását, mert jól tudták, hogy ezek esakis őket akarják bosszantani. Elnézték egy darabig csendben, hogy virtuskodik a három debreczeni legény, hanem mikor már vastagabban kezdtek, a lányokat elkaptokták s többféle nem tilrhető dolgokat kezdtek: a szegedi legények odaszóltak, hogy hát csendesebben egy kicsit. Ezt várták csak a tuló oldalon. Ki parancsol itt? ki itt az a legény? rohantak elő a debreczeniek és megkezdődött a verekedés. Tán soha olyan jókor nem érkezett rendőrség a veszedelem színhelyére, mint ezuttal. A rókusai csendlegények érkeztek a tánczhelyre s már emelkedtek a füttykúók innen is — tulról is, mikor a verekedők közé ugrottak és rendet csináltak, olyképen, hogy a debreczeni bösöket, akik a verekedést kezdtették, körbe kapva, a város házára kísérték. A három verekedő legényt 3—3 napi kötérezés után — haza toloncolták.

* Angolország házépítkezéseiről tudvalevő az, hogy ott majd minden családnak van külön háza. Most pontos számitás készült az ottani házakról és kiltunt, hogy azok száma 6 millióra rug 1800 millió font sterlingben. Minden lakóra tehát 50 font sterling házérték jut, és minden családra 250 font. Az összes házak értéke az angolországi ingatlan birtoknak 3/4 részét teszi, és megjegyzendő, hogy ebben a berendezés nincs beleszámítva, hanem csak a pusztá falak.

* Minta gazember. — A gasteini feyházban nemrég hunyt el a linzi illetőségű Stolberger Mihály. 1821 ben született s már 11 éves korában több nemű lopás miatt nyilvánosan megvesszőzték. 17 éves korában, midőn már a rendőrség többször kisebb büntetéseket szabott reá, Linzben két évi feyházra ítélték. — Alig szabadult ki innen, 1840 ben lopásért nyolcz hónapra s 1841 ben hasonlókép lopásért 16 hónapi súlyos fogságra ítélték. — 1843 ban besorozták, de itt is lopott, kétszer megszökött, először 50 botütést kapott s másodsor 300 ember közt hatszor futtatták. 1844 ben lopás miatt nyolczszoros vessző futasban (4800 ütés) részesült. 1845 ben áprilban újabb szökés s lopás miatt kilencszeres vesszőfutasát szenvedett 300 katoná közt (5400 ütés) s ugyanaz év július havában lopás miatt 30 botütést kapott. 1846-ban szökés lopás miatt 300 katoná vesszője közt tizszer kellett végig futnia (6000 ütés), ez év július havában ismét ily büntetést kapott s szeptemberben 80 ütést. 1847-ben újabb szökés a lopás miatt három évi erős feyházra ítélték. 1848-ban nyolczadszor szökött, ekkor 7 évi sánczmunkára ítélték s kimondták, hogy örökre méltatlan a katonai állásra. 1856-ban, mint civill, fogságért négy havi börtönrre, 1858-ban márcziusban fogságért hat havi börtönrre, októberben öt évi nehéz fogságra, 1864-ben hat évi nehéz fogságra, 1872 ben öt évi s 1878-ban hat évi nehéz fogságra ítélték. Ez utóbbi fogságát, mely 1884-ban telt volna ki, már nem töltötte be, mert időközben meghalt. Az előbbiekből látható, hogy Stolberger életének csaknem kétharmad részét fogságban töltötte s ezenkívül 160 bot-s 25,800 vesszőütést kapott.

Luthrános édenben tán lehetnek idvez: Csakbogy azt az Isten tudja, hogy lesz, mint lesz?

Töröknek nyitva lesz Mohamed édene: Jó ebéd, puha ágy, pipa, táncz és zene! Hozzá feleségek lesznek hatvanhaton: — Hatvanhat feleség! Ezt nem vállalhatom.

Theologus urak, mondanék én egyet: Innen tovább menni én csak hadd feledjek. Olyan nagyon tetszik ez a világ nékem Nem bánom, ha itt lesz mindörökké végem.

A szép fák, virágok! Hadd maradok vélek! Nem leszek kísértet, se kopogó lélek, Nem háborgatom az éjszakai álmat; Titkos borzadályljal senkit meg nem szállok.

Találtam én már egy jó helyet magamnak Kiválasztottam rég paradicsomomnak, Szép kis tündérvilág, a neve méhköpü: Ott leszek zengő méh, fényes arany röpü.

Onnan járom végig illatos erdőket, Virágokat termő szétterült mezőket. Kiszívom a mézet, megtöltöm a sejtet Abból, a mi voltam, semmit nem felejték.

Gyönyör volt a munka teljes életemben: Mit keressek én ott, e hol nincs mit tennem. Az a csepp méz, a mit mint méh összeszedek: Ettől leszek én a más életben boldog!

Jó k a i M ó r.

Törvényeszek.

Hoszter Fülöp várpalotai rablőgyilkos kűntűgyét tárgyalta a királyi ítélőtábla első büntető-tanácsa. Az elsőbíróóság ítélete került felolvasásra, mely Hoszter Fülöpöt rablőgyilkossággal, gyilkossággal és gyilkosság kísérlet büntetében mondotta ki vétkesnek s ezért kötél általi halálra ítélte, a lopás büntetése alól azonban bizonyítékok elégtelensége miatt fölmentette. A bíróság ezután visszavonult s közel egy órai tanácskozás után hirdette ki Vajkay ebnök a kir tábla ítéletét, mely szerint a veszprémi törvényeszek ítélete indokainál fogva helyben hagyattott.

Az időjárásról.

Európában: A depresszió (750) a kontinens északi, a nagy légnyomás 762 — 763) annak déli részében van. Az idő erősbödött szelekkel többnyire változó felhözötti, helyenkint esővel, délen derült; egészen nagy meleggel.

Hazánkban: Többnyire nyugati, részben, délies helyenkint erős szelek mellett a meleg északkeleten még nagyobb lett; a légnyomás általán keveset változott. Az idő északnyugaton többnyire felhős borús, esőtlen; délkeleten közepes derült Kés-márkon vihar volt.

Kilátás a jövő időre; Hazánkban; Északkeleten többnyire felhős-borús időt várhatni helyenkint zivatarral; délnyugaton közepes derült melegebb lesz.

Csarnok.

Kérelem a theologusokhoz.

Ide s tova letel a földi árendám: Az utolsó fertályt már itt sem érem tán; Szét kellene nézni, hol vár rám új bérlet? Vagy mit is mondok! Hisz ez már örökélet!

Hanem az eddigi prospectusok nyomán, Nekem mindenféle paradicsom „Komám.” Huzódozom tőle; nem tetszik a csere; Nem tudom az ember benne sokat nyere-e?

A mit „Kálvinista mennyoyszágnak” vallnak, Abba töltelékül tán csak nem vagdálnak? Mert az („Szirmayként”) a „töltött káposzta”; S az nálamnál hizőbb állatnak van osztva.

A pápistát azzal biztatják keményen. Hogy „szegény Lázárral” lesz örök kenyéren, No, ha Lázár Ádám dikeziózik ottan Örökké; akkor én odakinn maradtam.

A zsidót „Ábrahám kebelébe” várják. (Vajon porolják-e néha a kaftánját?)

Debreczeni terménypiac.

— ápril. 25.
Egy hectoliter buza . . . 8.30—8.94 kr.
" " kétazeres . . . 6.68—7.32 "
" " rozsa . . . 5.04—5.70 "
" " árpa . . . 3.74—4.48 "
" " zab . . . 2.94—3.42 "
" " tengeri . . . 5.04—5.70 "
" " köles . . . 4.72—5.38 "
" " köleskása . . . 9.76 "
1 zsák burgonya 50 kgr. 1.90, 100 kiló szalonna 65, 66, 67 frt, — 100 kiló hárj 70, 71, 72 frt.

A budapesti gabnatözsderől.

— ápril 25.
A gabnatözsden ma kész áruban igen élénk üzlet fejlődött. A vételkedv kedvező volt és minthogy a kínálat is meglehetősen volt, a forgalom mintegy 25,000 métermázsára rugott, mely mennyiség szilárd irányzat mellett, sőt egyes esetekben 5 krral magasabb árákon vitétt el a piacról. Legmagasabb ár volt 76 és 77 k. tiszavidéki búzáért 13 frt, kisebb ár pedig 67 k. fehérmegyei búzáért 11 frt.

Husárák.
50 kr. Gyarmati Jánosnál morgó-uteza 645 sz. a.
52 kr. Magyar Gábornáldedő-uteza 125 sz. alatt. Gyarmati Istvánnál varga-uteza 2238 sz. alatt. Nagy Mihálynál p.fia 970 sz. alatt.

Minden többi bejelentett mézszárszékben pedig 54 kr.
Debreczen, 1882 április 11 én.
— Budapesti tözsde, április 25.
Ezüst frt 100—110; cs. és kir. arany frt 5.61 kr; 20 francos arany frt 9.52 kr.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, április 27.
adatik:

FERREOL.

Dráma 4 felv.
Kezdete 1/2 8 órakor.

Előfizetési felhívás.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük m. hó végével lejárt, hogy újabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak.

Előfizetési árak:

Egy óra 1 frt — kr.
Két óra 1 frt 80 kr.
Három óra 2 frt 50 kr.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Az előfizetési pénzek és postai utalványok lapunk kiadóhivatalába, főpiacz, Vecsey-ház küldendők.

A „Debreczen” kiadóhivatala.

Közlekedés.

A Debreczent érintő vonatok menetrendje

INDULÁS:

Budapestre, Czeglédre: Nagyváradra

délután 12 óra 36 perczkor este 9 " "

Nyiregyházára, Miskolczra,

reggel 7 óra 57 perczkor d. u. 3 " 25 " este 9 " 20 "

Szathmárra, Királyháza:

reggel 4 óra 10 perczkor délután 4 óra 24 "

ÉRKEZES:

Budapestről, Nagyváradról,

reggel 3 óra 45 perczkor d. u. 3 " 1 perczkor

Miskolczról, Nyiregyházáról:

reggel 9 óra 09 perczkor d. u. 12 " 21 " este 8 " 12 "

Szabó József,

felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

Előfizetési felhívás

Magyar Újság

czimü képes politikai napilapra.

A „Magyar Újság“ minden párttól teljesen független lap, a mely naponként terjedelmes és rendkívül érdekes tartalommal jelenik meg: közöl politikai, tárcza- és közgazdasági cikkeket; a „Napi hírek“, „Fővárosi ügyek“, „Törvényszéki csarnok“, „Tudomány és Irodalom“, „Színház és Művészet“, „Tanügy“ stb. rovatokban pedig megbeszéli az éppen előforduló eseményeket. Ezenkívül megjelenik benne minden nap egy országos eseményeket ismertető kép, végül folyik benne két érdekfeszítő regény is.

Előfizetési feltételek ugy vidéken mint a fővárosban: egész évre 12 frt., fél évre 6 frt., negyed évre 3 frt., 1 hónapra 1 frt.

Előfizetni lehet minden postahivatalnál.

A kiadóhivatal

Budapest, rostély-utca, Károlykaszárnya.

1880-ik évben 80.000 palack, 1881-ik évben 295.000 palack lett elszállítva.

A mohai ÁGNES-forrás

hazánk egyik legszénsavdúsabb

savanyuvize

kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mind azon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva már is kiterjedt kedveltségnek örvend. Fris töltésben mindenkor kapható

ÉDESKÜTYÜ

m. k. udvari szállítónál Budapesten, Erzsébet téren.

Ugyszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Debreczenben: Csanak J., Geréby Fülöp, Riekl J. Z., Prigi és Thill és Varga Lajos uraknál.

1880-ik évben 80.000 palack, 1881-ik évben 295.000 palack lett elszállítva.

Dreher Antal-féle

kiviteli palaczkcserek

egyedül kaphatók és megrendelhetők csakis

Dietrich és Gottschlignél, Budapesten,

vagy

DREHER ANTALNÁL, Kőbányán.

A nyáron át naponta háromszor friss töltés, a palaczkok töltése czéljára eltett, legkittünőbb kiviteli palaczkcsereknek. Ismételőket legnagyobb előnyökben és engedélyekben részesítjük.

Szives tudomásra.

Egy t. ez. közönséget, mely csak Dreher-féle kiviteli sert fogyaszt, arra figyelmeztetjük, hogy csak azon palaczkcserek hamisítatlanak és eredetiek, melyeknek vignettán a „Dietrich és Gottschlig“ név világosan észrevehető (94.)

Eladó gőzmalom!

A homok kert elején lévő, s jelenleg az Alföldi takarékpénztár részvény társulat tulajdonát képező 9000 □ öi Gőzmalom telep, a rajta lévő épületekkel és minden szerelvényeivel együtt, kedvező feltételek mellett szabad kezéből eladó. — Felhívának tehát a venni szándékozók, hogy zárt ajánlataikat legkésőbb 1882 május hó 15-ig déli 12 óráig 2000 frt. bántal pénzel egyetemben az intézet irodájában adják be, hol a további feltételekről bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

Az ajánlatok felbontását, valamint az azok feletti határozatot az igazgatóság fenn tartja magának.

Debreczen 1882 április 25.

Nemes Gábor

az Alföldi takarékpénztár ügyvédje.

Meghívás

a hamburgi állam által biztosított nagy pénzlottóban kilitásba helyezett nyereményekben való részételre, mely alkalommal egy pár hónap alatt

8 millió 940,275 arany márka

nyereményre van kilitás.

Az utjában átalakított 7 osztályba beosztott jétektér 93,500 számban 47,600 nyereményt mutat ki, és pedig főnyereményül 400,000 birod. márkát, különösen pedig:

1 nyerem.	250,000,	3 nyerem.	8000
1 "	150,000,	3 "	6000
1 "	100,000,	54 "	5000
1 "	60,000,	5 "	4000
1 "	50,000,	108 "	3000
2 "	40,000,	264 "	2000
3 "	30,000,	10 "	1500
4 "	25,000,	3 "	1200
2 "	20,000,	530 "	1000
2 "	15,000,	1,072 "	800
1 "	12,000,	102 "	300
24 "	10,000,	27,069 "	188

birodalmi márkával.

A nyereményhuzások természetesen és hivatalosan vannak megállapítva.

A legközelebbi első nyereményhúzáson ezen nagy állami pénzsorsolásnak körül egy egész eredeti sorj: 6 b. márk v. 3 1/2 frt. o. é. fél " " 3 " " 1 1/4 " " negyed " " 1 1/2 " " 90 kr. "

és ezen az állam által biztosított eredeti sorsjegyek (nem igérvények) a pénz bérmentes beküldése mellett általam a legmesszebb vidékekre megküldetnek.

A Steindecker cég rövid idő óta tetemes nyereményeket és pedig 125,000, 80,000, 30,000, 20,000 több 10,000 márkot fizetett ki érdekelteinek és ezáltal sokak meggazdagodásához járult.

A bététek, viszonyítva a kilitásba helyezett nyereményekhez képest csekélyek, s így egy szerencse-kívánat csak ajánlható.

Minden résztvevő a megrendelés után megkapja a hivatalos jétektérmet és a huzás után a hivatalos huzás-lajstromot.

A nyeremények kiütése az állam felügyelete mellett azonnal történik és kívánatra vagy egyenesen, vagy összeköttetésem következtében minden nagyobb kereskedői piacokon eszközöltetik.

Bizalmas megneveléseket postafordultával elfogad folyó évi május 15-e előtt a jóhitelű regélimert szilárságu cég.

STEINDECKER JÓZSEF,

bank- és váltó-üzlete Hamburgban.

Ü. i. A Steindecker-ház — mindenütt mind szállár és jóhitelű ismeretes — külön ajánlatásokra nem szorul, ennek következtében ezek elmaradnak, mire a tisztelt közönség figyelmeztetik.

Értesítés.

A főpiacon Teleky utca sarkán lévő zálog kölcsön üzletben (bemenet Teleky utcán) folyó hó 28-ikán délután 2—3 óráig árverés fog tartatni, mire a lejárt térítvények birtokosai azon hozzá adással figyelmeztetnek a fent nevezett napig a kiváltást vagy a hosszabbítást annyival inkább eszközöltetni, mert különben a tárgyak eladatnak.

Kelt Debreczenben 1882 ap. 15.

Katz Jakab.

(136.)